

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

La qüestió dels proveïments és, en temps de guerra, una qüestió capital

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró divendres 19 agost 1938 — NUM. 643

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

La "nova moral" internacional

En els dies anteriors a la Gran Guerra existia quelcom comparable a una consciència mundial que podia ésser, i que era, ofesa pels actes de atrocitat. Segons les regles de cortesia en ús entre nacions civilitzades, tot acte d'ofendre aquesta consciència mundial era no solament considerat com una falta, sinó com una follia política. La força de l'opinió pública era quelcom que complava en el món. Encara que no existís la unitat de la cristiandat, hi havia una societat de nacions que respectava un codi moral comú. Al mateix temps existia un cos de doctrina, en part fill del costum i en part expressat en tractats precisos, que era reconegut com a llei internacional, i que atenuava els rigors de la guerra. Encara que es produïssin de tant en tant violacions d'aquestes regles, i encara que algunes potències altament civilitzades es lliressin a actes susceptibles d'ofendre el codi moral del món civilitzat, l'existència d'aquest codi constituïa no obstant un signe de civilització.

A despit de la violència que va marcar la guerra mundial, la llei internacional va ésser respectada d'una manera remarcable. Abans que un Estat qualsevol s'aventurés a violar el codi, dubtava durant un cert temps. D'una manera general, les lleis foren respectades. Per exemple, en conjunt, els presoners reberen un tracte humà. La Creu Roja fou respectada. Violacions de la llei internacional, com per exemple la invasió de Bèlgica, donaren ocasió a excuses d'aquells que les havien perpetrades. L'ús de gasos tòxics i la guerra submarina sense restricció foren condemnats per l'opinió mundial i hom pot afirmar que aquestes pràctiques proporcionaren a Alemanya més pèrdues que profits.

Avui, tanmateix, sembla que el món torna a la barbàrie. Cada dia ens dona un exemple d'actes que, hi ha algunes dècades, haurien incorregut en la condemna del món enter. El que és greu, és que aquests actes es realitzen sense provocar cap protesta efectiva i sense que s'guin seguits d'excuses poques o moltes. L'exemple frappant és, naturalment, el cruel bombardeig de les poblacions civils. A Abissínia, a Espanya i a Xina, el bombardeig de les poblacions civils és practicat; no com una necessitat acceptada a contracor a causa de la presència, entre la població civil, d'objectes militars importants, sinó com un mètode de guerra deliberat. Les autoritats japoneses reconeixen obertament que bombardegen els civils lluny del teatre de les hostilitats a fi d'exercir sobre els xinesos una pressió que conduirà a la pau. L'acció dels militaristes que bombardegen Espanya, les ciutats i els pobles de la costa en territori republicà persegueix el mateix objectiu. L'excusa, si és que hom gosa emprar aquesta expressió en aquest cas, és que això és necessari per al restabliment de la pau a l'Extrem Orient, per una part, i per l'altra, per extirpar el virus del bolxevisme.

Però existeixen altres exemples de

menyspreu de la llei internacional. Les execucions de presoners a Espanya i els atacs contra la Creu Roja a Abissínia són exemples eloqüents, de la mateixa manera que el torpedament de vaixells neutrals. Els darrers, no obstant, són simptomàtics de quelcom encara més sinistre. Es tracta de l'adopció deliberada pels Estats totalitaris d'una actitud que lleva tota validesa a les regles de conducta usades fins ara entre els Estats. No infringeixen simplement el codi antic. El rebutgen en bloc. No admeten que existeixi cap obligació de respectar els tractats. Les garanties i els tractats no són més que una moneda còmoda en un joc que no comporta regles. No han d'ésser mantinguts més que en el cas que s'adiguin amb les comoditats dels que el fan. Les regles de la guerra civilitzada són menyspreades sempre que això sembla avantatjós. Les idees abstractes de bona fe, de justícia o d'humanitat poden ésser invocades per reforçar les reivindicacions dels Estats agressors, però fora d'aquestes circumstàncies no tenen cap mena de valor. No són mirades com imperatius més enlairats que la voluntat d'un Estat tal com ella és expressada pels seus dirigents.

Vivim avui, efectivament, en un món en el qual alguns dels principals Estats es mostren purament anarquistes en llurs relacions amb els altres Estats. Era ja molt visible, el 1933, que alguns dictadors cercaven deliberadament construir un món anàrquic. Els atacs contra la Societat de les Nacions no eren solament inspirats pel fet que hom podia considerar-la com una Lliga dels Estats que «posseïen» contra els que «no posseïen», sinó perquè ella representava la concepció d'una societat mundial governada per la llei contra una jungla en la qual solament regna la força.

Aquesta actitud ve igualment corroborada pel menyspreu de tots els principis de bon veïnatge. L'ús de la ràdio i de la premsa per a fins de propaganda, amb l'objecte de fomentar disturbis en els altres països, ha esdevingut corrent. El més frappant exemple n'és la sèrie d'emissions de l'estació italiana de Bari. Aquestes emissions tenien per objecte exacerbar els sentiments de les poblacions àrabs del Pròxim Orient contra la Gran Bretanya. De moment han cessat, però això ha estat perquè el reconeixement de la sobirania italiana sobre Abissínia ha estat concedit com a canvi.

Les intrigues ordides continuament en els països amb els quals Estats totalitaris mantenen nominalment relacions amistoses són una nova mostra de la desconcertadora situació internacional. Menys perillosa que aquesta repudiació de totes les condicions que fan possible l'existència d'un món civilitzat i pacífic, és l'aquiescència donada a aquests actes pels Estats que desitjarien seguir observant la llei. La nova moralitat, o més aviat la nova immoralitat, està en camí de convertir-se en la línia de conducta

cada vegada més reconeguda per tot-hom. La pau real ha cessat d'existir en el món i ha estat reemplaçada per una anarquia armada.

¿Pot ésser intentada alguna cosa per deturar aquestes violacions contínues de la llei internacional i de l'esperit damunt del qual reposa? La pregunta té la més alta importància, perquè de la resposta que rebrà depèn tal vegada la permanència de la nostra civilització. El meu parer és que la sola manera gràcies a la qual la llei internacional pot ésser reforçada, és que siguin posats fora de la llei, per les nacions que creuen en la necessitat del seu manteniment, tots aquells que porten la responsabilitat de les infraccions. A l'hora actual el Japó és tractat per les altres nacions com si fos un país pacífic i no agressiu. Hom el proveeix de les matèries primes de tota mena que necessita per a continuar la seva campanya d'agressió contra Xina. Hom concedeix als seus diplomàtics, en totes les capitals, els mateixos drets que als de les nacions pacífiques, mentre que els diplomàtics estrangers continuen acreditats al Japó. Sembla que les nacions del món tanquen deliberadament els ulls davant del fet que el Japó és culpable dels actes més flagrants d'agressió contra una potència pacífica i amiga.

La conseqüència per al poble japonès és que hom li dona la impressió que, sigui la que sigui l'acció que pugui cometre i sigui el que sigui el nombre de les violacions de la llei internacional de les quals es pugui fer culpable, no li en pervindrà altra cosa que la més amical actitud per part de la resta del món. D'aquesta manera les protestes generals contra els atacs sobre la població civil de Xina perden tota la seva força. Els japonesos consideren «l'horror» expressat pel Primer ministre de la Gran Bretanya com un pietós esplai destinat a les orelles d'una fracció del poble britànic i sense cap relació amb les realitats de la situació. I tindran tota la raó la fer-se aquest càrrec mentre el Govern anglès continui mantenint les més cordials relacions amb els autors d'aquestes atrocitats.

Avui ha estat subministrada una prova que únicament una acció radical positiva produeix efectes sobre els que s'han fet culpables d'infracció a la llei internacional. Les simples expressions d'opinió no són de cap utilitat. Sortosament posseïm la prova que una acció positiva va, de fet, seguida d'un efecte saludable. Quan les potències reunides a Nyon es posaren d'acord per enfonsar tot submarí que fos trobat en estat d'immersió en una certa zona, hom constata un immediat atur dels atacs dels vaixells mercants d'aquesta zona. Això, sembla, hauria d'haver estat una lliçó per a les potències que tinguessin interès per a preservar les bases de la llei internacional. No caldria, de moment, fer quelcom tan radical com l'atac dels vaixells d'una potència o d'un particular reconegut culpable de violació de la llei. N'hi hauria prou amb començar per recordar per mitjà dels representants diplomàtics la raó en virtut de la qual és impossible mantenir relacions diplomàtiques amb una potència que no aplica les regles de la llei internacional. És indubtable que això produiria un efecte profund en els països en qüestió. Si aquest efecte no fos suficient per a obligar-lo a obeir les regles de la llei internacional, podria ésser seguit d'altres mesures més delicades. Però aquesta és una qüestió a estudiar ulteriorment. El que es fa immediatament necessari és que les potències pacífiques i respectuoses de la llei es neuguin a continuar les relacions diplomàtiques amb els països culpables de sèries contínues de violacions de la dita llei. L'efecte d'una acció conjunta sobre aquestes bases seria profunda i assistiríem sense cap dubte a un atur de la marxa actual vers l'anarquia internacional.

MAJOR C. ATLEE

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Llegiu LLIBERTAT

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'article del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:
a) b) c) d)
(e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiament, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Els nous rics de la barbàrie

Tanmateix és més vell que l'onar a peu el fet que un canvi sobtat de posició fa rodar el cap de les persones que el sofreixen, i els fa tornar una mica benèvolts. És aquesta una llei fatal de la psicologia humana; i del jou de la qual s'escapen ben poques persones. Les que tenen aquesta sort és perquè porten el cap molt ben assentat sobre les espalles, o bé perquè són d'un tarannà que res no els fa fred ni calor. Millor per elles, al cap davall.

I el mateix que succeeix amb la majoria de les persones els passa als pobles. Ací teniu, sense anar més lluny, l'exemple d'Itàlia.

Aquest país era, no fa molts anys, una nació de segon ordre. La guerra europea, o més ben dit, la col·laboració amb els aliats, el situà en primer pla. I igualment que succeeix amb les persones, el canvi va sobtar-lo, li pujà al cap, li féu rebrotar les velles manies imperialistes que havia alimentat endebades, i se li declarà, finalment un deliri de grandeses tan agut, que ja me la teniu muntada a cavall del feixisme, disposada a tot per tal d'aconseguir els seus propòsits.

Val a dir, però, que si les democràcies s'haguessin mostrat una mica més enèrgiques, poiser els deliris que pateix no haurien arribat fins a aquest extrem. I afegim que li haurien fet un bé.

Itàlia era un país de segon ordre. Una traïdoria, feta a Alemanya, va posar-lo, quan esclatà la guerra europea, al costat dels països aliats. I va poder abastar el guany d'una victòria a la qual no va contribuir gaire. Recordem-nos, si no, de la seva intervenció en la guerra. Només hi ha dues «gestes» per apuntar: la famosa reculada de Cappareta, que fou memorable com a símptoma de la poca capacitat guerrera d'aquest país, i la no menys famosa batalla de Vittorio Veneto, que només va existir damunt del paper imprès que es publicava aleshores en aquell país.

La retirada de Cappareta és molt coneguda: la batalla de Vittorio Veneto ja no ho és tant. Fou—val la pena de dir ho—una batalla que Itàlia va donar als austríacs, quan aquests, però, ja s'havien retirat del front. Gairebé una batalla imaginària. Però que es convertí en una realitat heroica a les plaues dels diaris italians. Acabada la guerra es cobraren la factura. I els preus de la victòria, que no assoliren, feren rebrotar els seus somnis de dominis ancestrals. Es giraren després de la guerra contra els seus aliats del dia abans; bandejaren la democràcia del seu territori i començaren de covar el feixisme. El feixisme que, com tots els imperialismes, és l'expressió típica d'un estat d'ànim aguditzat fins a l'infiní pel deliri de grandeses més exacerbat i que té fam d'expansió i de domini.

Campanya d'Abissínia, Itàlia en veix un país pacífic, disposada a apoderar-se'n. Temença d'antuvi? És clar. Però els països democràtics feren l'orni. Això va envalentonar el país agressor. Ja no té por de res. Els països que podien deturar-lo no es bellugaren. I a mesura que aquests no es belluguen, el seu exacerbament

augmenta. I veiem una guerra afrosa contra un poble desarmat, feta amb tota la salvatge imaginable. Una guerra diriem, d'un gegant contra un ratolí; una guerra que us dona aleshores la mesura exacta de la vilesa dels nous rics de la barbàrie.

No n'hi haurà prou d'això. I aleshores, entesos ja precisament amb els militaristes del nostre país, envaeixen Espanya i utilitzen els mateixos procediments bàrbars que utilitzaren a Abissínia.

El contacte amb els alemanys, els filòsofs de la guerra brutal, aprenen els procediments d'aquests se'ls fan seus i àdhuc els perfeccionen. Són els nous rics de la barbàrie. Volen dominar la Mediterrània, i no reparen en mitjans. No s'havia vist mai, en efecte, una guerra tan salvatge, tan bàrbara com la que fan aquí. No poden, és clar, fer-la d'altra manera. No poden, perquè en aquest cas no l'haurien poduda aguantar ni dues setmanes, gaurien entrebancat amb molts i s'olts caporettos; i no haurien topat, ni per casualitat, amb cap Vittorio Veneto. I això ho saben més bé ells que no pas nosaltres. I igualment que l'home covard, que crida per a fer por als altres, i alhora per bandejar la que ell mateix sofreix, ara ens fan una guerra igual que la que feren contra Abissínia; perquè, mancats de coratge, no la poden fer noble, la fan com assassins.

Els alemanys són bàrbars. Ells, al costat d'aquells, han demostrat que ho són més. I volen ésser ho més, perquè de passada, es creuen que fent-ho així, se situaran en un lloc anivellat al que ocupen aquells, i en treuran els mateixos avantatges. No saben, però, que les imitacions, a la llarga no donen resultat de cap mena.

Els nous rics de la barbàrie estan convençuts ingènuament de l'eficàcia del seu procedir, es pensen que és infal·lible. I el càlcul els fallarà en absolut. Perquè igualment que els rics

han de saber-ho ésser, els bàrbar no han d'ésser uns bàrbars postissos, manlleuats. Ho han d'ésser de debò.

Els nous rics de la barbàrie faran el ridícul en el nostre país.

J. P.

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 18, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 844.

Els números premiats amb tres pessetes són: 084, 184, 284, 384, 484, 584, 684, 784, 984.

-OXIGENANTE DE CARBONES, producte Científic Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxygenante de Carbones» estable, quasi el 50 per cent de combustible. És aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pi, plàtan, etc.). Es ven a totes les Drogueries, Ultramarins i Ferreteries.

NOTA DEL DEPARTAMENT DE LA POLICIA MUNICIPAL. — En aquesta Oficina hi ha dipositada una cartera amb documentació. Resten a la disposició de qui acrediti ésser-ne propietari.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests artil-

les necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria-Regidoria de Finances i Proveïments AVÍS

Demà dissabte, dia 20 dels corrents es repartirà OLI a raó de un quart de litre per ciutadà i al preu de 5:50 pessetes el litre, a tots els establiments de queviures d'aquesta ciutat. Si bé, degut a la manca de transport, el repartiment s'haurà d'efectuar en dies successius a tots aquells establiments que no es pugui efectuar demà.

Pel repartiment d'aquest oli valen totes les targes familiars de racionament. Així, les targes que es presentin dels Menjadors Populars corresponents als mesos de setembre i octubre deuen també atendre's.

Mataró, 19 d'agost del 1938.—El Conseller Regidor, *Josep Calvet.*

ALTRE

Demà dissabte, dia 20 dels corrents, es repartirà carn de vedella en els establiments de costum, a tots aquells ciutadans que presentin la tarja especial o bé un certificat mèdic a aquesta Conselleria-Regidoria.

Mataró, 19 d'agost del 1938.—El Conseller Regidor, *Josep Calvet.*

Productes Alimenticis CALDOLLA
Cubets de caldo, a 20 cts.
Sopa de Verduras, a 5:50 ptes.
Extracte de Carn, a 25:00 ptes.
Variants en Vinagre, a 6:50 ptes.
Salsa Estimulant per amant,
verdures, peix, 12:50 ptes.
Venda: BARBOSA. - Telèfon 212

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST.—Han estat rotundament rebutjats dos intenses atacs a les nostres posicions de la cota 666, de Serra Pandols. L'enemic ha sofert enorme crebant.

També fou totalment rebutjat un altre intent de les forces al servei de la invasió contra l'ermita situada a l'oest de la cota 602, i es capturaren presoners i material.

A últimes hores de la jornada de ahir, l'enemic aconseguí ocupar dues altures prop del riu Canaletes.

FRONT D'EXTREMADURA.—Les tropes espanyoles avançaren ahir fins prop de Zarzacapilla, i rebutjaren totalment, en les últimes hores de la tarda, un fort atac amb ajut d'aviació i tanc, desencadenat per l'enemic, el qual fou obligat a replegar-se.

Al sector del sud de Zújar, les forces al servei de la invasió, en un cop de mà, s'apoderaren d'un turó proper a la carretera de Belalcàzar-Cabeza de Buey, el qual fou recuperat en contraatac propi. Hom capturà presoners.

També ha estat rebutjat un intent enemic a les nostres posicions del sector de Cabeza de Buey.

FRONT DE LLEVANT.—Al sector de Manzanera, l'enemic atacà les cotes 1.083 i 1.402, al N. i E. de Las Alambradas; fou rebutjat.

FRONT DEL CENTRE.—Les forces al servei de la invasió volaren una mina a la zona de Villaverde, sense conseqüències per la nostra banda.

FRONT D'ANDALUSIA.—Sense novícies d'interès.

AVIACIÓ

La matinada darrera, els avions estrangers agrediren diversos punts de la zona nord de la costa catalana, on causaren víctimes entre la població civil i destruïren una fàbrica de sedes, propietat francesa, que es trobava inactiva. L'agressió, completament deliberada, es dirigí contra la fàbrica esmentada, sobre la qual els aparells italians llançaren dues bombes de cinc cents quilos, les quals causaren la seva destrucció.

Notes de la Generalitat

Aquest matí el President de la Generalitat no ha comparegut avui al seu despatx oficial, tot el matí ha estat treballant en el despatx de la Residència Tampoc ha acudí al despatx el sotsecretari de la Presidència senyor Rauret.

Els periodistes han estat rebuts pel secretari particular del President senyor Miquel, el qual els ha dit que no tenia novícies per comunicar.

El conseller d'Agricultura senyor Calvet, ha rebut entre altres visites les de l'Ajuntament i Junta del Sindicat de Vila Boi i la Federació de Sindicat de Bages.

A la Secretaria de la Conselleria d'Economia han manifestat que el se-

nyor Comorera continuava malalt, i que per millor atendre la seva salut passaria alguns dies fora de Barcelona—Fabra.

Reunió de la Junta Nacional de Radiodifusió

Aquest matí sota la presidència del sotsecretari de la Presidència senyor Prat, s'ha reunit la Junta Nacional de Radiodifusió.—Fabra.

Condemna

Robert Yeri ha estat condemnat a la pena de sis anys i un dia pel Tribunal especial d'Espionatge i Alta Traïció.—Fabra.

De la troballa d'armes

El Comissari Superior de Policia ha manifestat als periodistes que en l'escorcoll fet en la casa número 128 del carrer de Llull la quantitat d'armes i matèries explosives era tan important, que a hores d'ara no havia pogut fer un recompte exacte.

A conseqüència d'aquest escorcoll se n'han practicat d'altres que també han donat bon resultat.

A conseqüència de tots aquests registres no ha estat practicada cap detenció.—Fabra.

Estranger

Vaga

VARSOVIA.—A conseqüència de haver-ho estat rebaixat els jornals han començat la vaga de la fam 3.000 obrers de la Conca Minera de la Silèsia polonesa. Els vaguesos han ocupat els pous de les mines.—Fabra.

La situació a Palestina segueix greu

JERUSALEM.—Prop de Sant Joan d'Acre un destacament de forces de policia anglesa ha tingut una topada amb un nombrós grup rebel, aquest ha estat rebutjat i han sofert moltes baixes.

Més tard els grups armats reforçats per camperols han tornat atacar, en aquest segon combat els àrabs han deixat abandonats 13 morts.

Les pèrdues que han tingut les forces angleses han estat d'un soldat mort i un oficial i tres soldats ferits.—Fabra.

Farmàcia i Centre d'Específics

ENRICH

F. LAYRET (St. Josep), 30

per evitar molèsties a la seva clientela
fa avinent que el pròxim DIUMENGE
restarà tancada tot el dia.

Preus econòmics - Telèfon 247 - Servei a domicili